

Autor scenariusza: Ewa Pytlak

TYTUŁ – KTO MIESZKA W AFRYCE?

Temat: Kto mieszka w Afryce?

Cele:

- zapoznanie uczniów z mapą fizyczną Afryki, warunkami klimatycznymi oraz ich wpływem na szatę roślinną, zwierzęta i krajobraz,
- poznanie zwierząt i roślin Afryki,
- poznanie mieszkańców Afryki – Tuaregów, Masajów i Pigmejów, a także miejsc, w których żyją.

Potrzebne środki i materiały:

Mapa fizyczna i polityczna Afryki; pocięte na puzzle ilustracje przedstawiające: pustynię, sawanny, lasy tropikalne; opisy tych krajobrazów; ilustracje zwierząt właściwych dla tych środowisk:

- pustynia: fenek, skorpion, jaszczurka, mrówkolew, szarańcza, gekon, myszokoczek, dromader, żmija rogata;
- sawanna: zebra, antylopa, lew, nosorożec, hiena, żyrafa, stoń, lampart;
- lasy równikowe: jaguar, motyle, małpy (goryle i szympansy), stoń, okapi, bawół;

ilustracje przedstawiające: Tuarega, Pigmeja i Masaja oraz opisy tych grup; gra memo „Mieszkańcy Afryki”; książki ze zdjęciami zwierząt afrykańskich; 6 arkuszy szarego papieru; kredki; farby; kolorowy papier; nożyczki; klej. Można także wykorzystać informacje i materiał ilustracyjny ze scenariuszy: „Stroje mieszkańców Afryki”, „Afrykańskie domostwa” i „Tuaregowie z Sahary”.

Realizacja

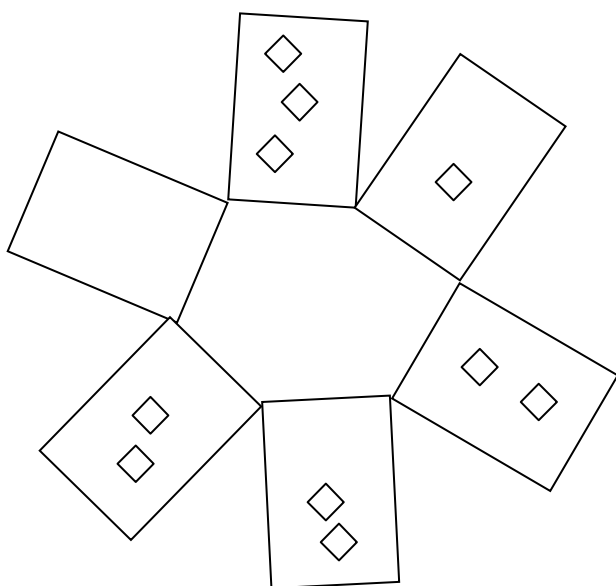
Część I

1. Krajobrazy Afryki.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kawałki puzzli. Ich zadaniem jest odnalezienie innych dzieci, które mają kawałek tej samej układanki i wspólne ułożenie puzzli (układanki przedstawiają pustynię, las równikowy, sawannę; jeśli mamy więcej dzieci w klasie warto zdublować krajobrazy, tak aby całą klasę podzielić nie na 3, ale na 6 zespołów, w grupie nie powinno być więcej niż 4-5 osób).

Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat ułożonych krajobrazów: co przedstawiają?; kto może tam mieszkać?; jakie rośliny tam występują? Następnie z całą grupą szuka na mapie Afryki sawanny, lasu tropikalnego i pustyni.

Nauczyciel czyta zdania z opisów krajobrazów, po każdym fragmencie dzieci muszą stanąć pod ilustracją tego krajobrazu, którego dotyczy opis.

2. Bezkrwawe safari – zwierzęta Afryki.

Nauczyciel układa na podłodze kartki A-4 (w słończko), a na nich ilustracje zwierząt. Grupy kolejno rzucają kostką i przesuwają swój pionek po planszy o tyle oczek, ile wyrzuciły na kostce. Jeśli na polu, na którym stanął pionek grupy, znajduje się zwierzę, żyjące w środowisku, które grupa miała na swoim

puzzlach, mogą je zabrać z planszy (dla młodszych dzieci, które mogą nie wiedzieć, jakie zwierzęta gdzie występują, na odwrocie ilustracji stawiamy symbol sawanny, lasu równikowego lub pustyni). Wygrywa ta grupa, która po umówionej liczbie rzutów ma więcej zwierząt.

3. Praca plastyczna „Pustynia”, „Sawanna”, „Las tropikalny”.

Dzieci w zespołach przygotowują pracę plastyczną przedstawiającą krajobraz, który miały na puzzlach, a następnie umieszczają w nim przedstawicieli zwierząt i roślin. Pracę mogą wykonać dowolną techniką – malowanie, rysowanie, kolaż. Gdy skończą, uczniowie prezentują swoje prace i opowiadają o roślinności i zwierzętach.

Część II

1. Kto mieszka w Afryce?

Kto wybrał się w podróż? – nauczyciel przyczepia do mapy Afryki zdjęcia/rysunki jej mieszkańców w odpowiednich miejscach (krajach) i prosi dzieci, aby dokładnie się im przyjrzały. Następnie zamienia miejsce dwóch mieszkańców i prosi dzieci, aby powiedziały, kto zmienił miejsce zamieszkania i gdzie powinien wrócić.

Zgadnij, kto to – nauczyciel mówi dzieciom, że jeden z mieszkańców Afryki wybrał się w daleką podróż do Polski, dzieci muszą zgadnąć, który z nich. Mogą zadawać takie pytania, na które nauczyciel może odpowiedzieć „tak” lub „nie”, np. czy ten człowiek ma ozdoby?; czy ten człowiek ma pomalowaną twarz? itd. Każdorazowo dzieci zastaniają zdjęcia postaci, które zostały wyeliminowane dzięki pytaniu.

Memo – nauczyciel rozkłada memo z ilustracjami mieszkańców Afryki. Dzieci kolejno odkrywają pary. Uczniowie, w takich grupach, jak pracowali podczas przygotowania ilustracji krajobrazów, kolejno odkrywają po dwa obrazki. Jeśli udało im się znaleźć parę, zabierają ją i losują dalej, jeśli nie – kolejne obrazki odkrywa następna grupa. Po odnalezieniu wszystkich par, dzieci przyczepiają ilustracje Afrykanów w odpowiednich miejscach na mapie.

2. Kto tam mieszka? – mieszkańcy sawanny, lasów równikowych, pustyni.

Nauczyciel wiesza rysunki Pigmeja, Masaja, Tuarega. Dzieci w zespołach zastanawiają się, który z mieszkańców Afryki zamieszkuje sawanny, który pustynie, a który lasy równikowe, starają się uzasadnić swój wybór.

Po dopasowaniu mieszkańców do miejsc nauczyciel rozdaje opisy Tuaregów, Masajów, Pigmejów, zadaniem dzieci jest przeczytać opis i na kartce narysować ubiór, dom, pożywienie, zajęcia wybranej grupy (dzieciom młodszym należy przeczytać opisy).

3. Zakończenie.

Nauczyciel jeszcze raz rozkłada zdjęcia mieszkańców Afryki w różnych miejscach sali. Dzieci siedzą na środku. Nauczyciel wydaje polecenia – podejdź i usiądź w siadzie skrzyżnym koło postaci:

- z którą chciałbyś wyruszyć na wyprawę;
- z którą chciałbyś się pobawić;
- z którą mógłbyś się zaprzyjaźnić;
- która jest bardzo miła;
- która jest wesoła;
- która ma różne pomysły.

Za każdym razem po dokonaniu wyboru przez dzieci, nauczyciel pyta wybrane z nich, dlaczego wybrały właśnie tę postać.